

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt fredag den 20. oktober 2023

Sag 21/2023

A kærer på vegne af boet efter B Vestre Landsrets kendelse i sagen:

Boet efter B
(selv)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Skifteretten i Viborg den 1. juni 2022 (SKS 4-1389/2021) og af Vestre Landsrets 15. afdeling den 9. september 2022 (B-0204-22).

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Michael Rekling, Oliver Talevski, Kurt Rasmussen, Kristian Korfits Nielsen og Søren Højgaard Mørup.

Påstand

Boet efter B har nedlagt påstand om, at boet er fritaget for boafgift.

Sagsfremstilling

A har oplyst, at han den 2. august 2021 besøgte sin far B på plejehjemmet X, hvor B boede, og at det under besøget blev aftalt, at A skulle overføre 68.700 kr. til hver af Bs seks børnebørn og 24.000 kr. til hver af hans to svigerbørn fra Bs konto i henhold til en generalfuldmagt, som B tidligere havde givet ham. Den 5. august 2021 overførte A beløbene. Den 7. august 2021 døde B, der var 77 år gammel.

Inden dødsfaldet havde B været indlagt på Regionshospital Viborg fra den 18. til den 26. juli 2021 på grund af en lungebetændelse som følge af fejlsynkning (aspirationspneumoni). Om indlæggelsen i juli 2021 fremgår det af hospitalets journal bl.a., at han blev indlagt på grund af høj respirationsfrekvens og højt iltforbrug, og at han havde høj feber. Han blev behandlet

med bl.a. antibiotika og modtog desuden ilt i de første dage under indlæggelsen. Der blev forsøgt anlagt ernæringssonde, men det måtte opgives. B blev udskrevet den 26. juli 2021 til plejehjemmet.

Af overlæge Joanna Secher-Johnsens tilførsel i journalen den 26. juli 2021, kl. 10:34, fremgår bl.a.:

”Journalnotat

...

Ad. udskrivelse:

Pt. har et stort ønske om udskrivelse, hvilket tilgodeses.

Som tidligere anført marginal tilstand og revurdering af indlæggelsesbehov/væskebehandling/ernæring, dysfagi.

Ved egen læge opfølgende hjemmebesøg, se venligst epikrise.”

Af sygeplejerske Maja Møller Jensens tilførsel i journalen den 26. juli 2021, kl. 12:52, fremgår bl.a.:

”Udskrivningsstatus

...

Ernæring. Status og opgaver efter udskrivelse/overflytning

Vi mader til frokost, men B hoster og hoster. Vi giver også øl m. fortykning af kop m. tud, men også her hoster og hoster B. Jeg informerer B og de pårørende, hvad jeg observerer, og datter henvender sig efterflg. til mig. Hun har tårer i øjnene, og ved godt, hvad vej det går. B ønsker IKKE sonde, og skal naturligvis ikke have en sådan. Det bedste han ved er øl, så det skal han bare have så rigeligt af, siger hun, selvom han fejlsynker. Det fung. bedst for B, hvis han selv er med til at styre tudekoppen, og vi blot støtter, OG når han tager store mundfulde, oplyser datter.

Hun håber bare, at han får en god sidste tid på plejehjemmet, X.”

Af overlæge Joanna Secher-Johnsens tilførsel i journalen den 26. juli 2021, kl. 13:10, fremgår bl.a.:

”Udskrivningsnotat

...

Ad. behandlingsniveau:

Pt. er ikke kandidat til genoplivning. Ej heller til respiratorbehandling grundet lavt funktionsniveau.

Alt efter oralt indtag og behandling respons på pneumoni, bedes egen læge venligst vurdere, om pt. vil have gavn af indlæggelser i fremtiden. Både pt. og pårørende ønsker aktiv behandling med væske og antibiotika efter udskrivelse. Aktuelt reversibel tilstand.

Det skønnes yderst skrøbeligt at udskrive pt. til plejehjemmet med fortsat dysfagi uden PEG sonde og vedvarende risiko for aspiration, men pt. har et stort ønske om udskrivelse, hvilket tilgodeses.

...

Ad. biokemi:

Pt. har frabedt sig næsten alle blodprøvetagninger under indlæggelse, hvorfor kaliumdeficit ikke er fuldt ud korrigeret.

Såfremt forværring i almentilstand efter udskrivelse, trods antibiotisk behandling og væske, skal der ej heller foretages flere blodprøver.

...

Opfølgning hos egen læge

Opfølgning:

Gul

Begrundelse: 1. Pt. opfylder kriterierne for opfølgende hjemmebesøg, hvor der alt efter almentilstand, er respons på antibiotisk- og væskebehandling må tages stilling til, om der fortsat er indikation for aktiv behandling.

Kontrol CRP ved Akut Teamet den 29.7.21. med svar herpå ved geriater Joanna Secher-Johnsen.”

Af afdelingslæge Gillian Masons tilførsel i journalen den 2. august 2021, kl. 09:00, fremgår bl.a.:

”RHV, Telefonkonsultation, Klinik for Ældresygdomme

Journalnotat

Opfølgning via Akutteam efter nylig indlæggelse ... Akutteamet mener ikke han har det særlig godt.

CRP er faldet fra over 300 til d.d. 80, dog let stigning i leukocytter til 19.

...

Plan

...

Har nu fået 15 dages beh. Og der vil være fortsat være risiko for aspiration på baggrund af udtalt dysfagi.

...

Pt. AFSLUTTET til e.l. som bedes tage stilling til, om der fortsat er indikation for aktiv beh., indlæggelse ved forværring af tilstand, set i lyset af at pt. ikke har ønsket sondeernæring.

Opfølgning hos egen læge, Ambulant

Opfølgning:

Grøn

Begrundelse: pt. AFSLUTTES til e.l. som bedes tage stilling til, om der fortsat er indikation for aktiv beh., indlæggelse ved forværring af tilstand, set i lyset af at pt. ikke har ønsket sondeernæring.”

Bs journal fra plejehjemmet X for perioden fra den 26. juli til den 7. august 2021 er fremlagt under sagen. Det fremgår af en tilførsel den 31. juli 2021, kl. 14:52, bl.a.:

”Betydning for situation/borgerens tilstand:	Forværring
Overskrift:	Apnø
Observation:	[B] har flere apnø perioder imens jeg står og giver iv. Ser lidt spids ud i ansigtet omkring næsen, det er dog første gang jeg ser B. Kontakt til personale som siger B har haft 38,1 i temp til morgen. Kontakt til datter som er glad for at jeg ringer, og vil kontakte hendes brødre. Svært at sige om apnø skyldes udmatelse/pneumoni eller om det er begyndende tegn på foreliggende mors.”

Af en tilførsel i plejehjemsjournalen den 1. august 2021, kl. 11:29, fremgår bl.a.:

”Betydning for situation/borgerens tilstand:	Uændret
Overskrift:	tilstand
Observation:	... B ønsker ikke kontakt til vagtlæge eller indlæggelse, men vil gerne at egen læge kontaktes imorgen mhp. videre plan. Syntes at B ligner sig selv hertil morgen, svarer relevant og kan godt pjatte lidt.”

Af en tilførsel i plejehjemsjournalen den 1. august 2021, kl. 21:28, fremgår bl.a.:

”Betydning for situation/borgerens tilstand:	Uændret
--	---------

Overskrift: Meget træt
Observation: ... B er meget træt og svag og han vil helst være i sengen..."

Af en tilførsel i plejehjemsjournalen den 2. august 2021, kl. 15:55, fremgår bl.a.:

"Betydning for situation/borgerens tilstand: Forværring
Overskrift: antibiotica
Observation: ... A har været på besøg idag. B ønsker IKKE indlæggelse igen. Behandlings niveauet er svarende til behandling / lindring der kan foregå i hjemmet. Der måles kun tp, hvis B ønsker det. Ved forværring i tilstanden/ eller hvis B findes død kontaktes til A igennem hele døgnet. Familien og B er afklaret med at Bs nuværende tilstand er kritisk. Han har stadig en ukuelig livsvilje og livsgnist men kroppen er fysisk ved at "stå af". Der kan evt gives panodil pn .. Supp panodil findes kun som 250 mg disse fremskaffes til imorgen. A er orienteret om ovenstående plan"

Af en tilførsel i plejehjemsjournalen den 4. august 2021, kl. 22:27, fremgår bl.a.:

"Betydning for situation/borgerens tilstand: Uændret
Observation: B har ikke været oppe i av. B ønsker at være i sengen. B er meget træt og har ingen kræfter til at hoste op efter at have spist eller drukket. B's vejrtrækning er meget rallende, da han ikke kan hoste op. Spist meget sparsomt drukket godt."

Af en tilførsel i plejehjemsjournalen den 5. august 2021, kl. 15:21, fremgår bl.a.:

"Betydning for situation/borgerens tilstand: Uændret

Overskrift: almen tilstand

Observation: Har idag haft besøg af C 11-12.
D og B har facetime til A.
B er meget træt tilstanden ellers uændret fra i går.”

Af en tilførsel i plejehjemsjournalen den 5. august 2021, kl. 21:07, fremgår bl.a.:

”Betydning for situation/borgerens tilstand: Uændret

Observation: B har ikke ønsket at komme op i AV, er træt og mat
B har spist og drukket meget sparsomt.
Sover det meste af tiden, reagerer på tiltale og svarer relevant.”

Af en tilførsel i plejehjemsjournalen den 6. august 2021, kl. 13:10, fremgår bl.a.:

”Betydning for situation/borgerens tilstand: Uændret

Overskrift: Alm tilstand

Observation: B har været op ca 1 timer, og han vil gerne tilbage i seng.
Sover det meste af tiden reagerer og svarer relevant.
Spist og drukket meget sparsomt.”

Af en tilførsel i plejehjemsjournalen den 6. august 2021, kl. 23:04, fremgår bl.a.:

”Betydning for situation/borgerens tilstand: Forværring

Observation: B har været meget træt i dag. Spist minimalt. UT har prøvet at give piller og kaliumclorid, men B har ikke været i stand til at indtage pillerne.”

Af en tilførsel i plejehjemsjournalen den 7. august 2021, kl. 02:52, fremgår bl.a.:

”Betydning for situation/borgerens tilstand: Forværring

Overskrift: Urolig

Observation:

B kan ikke finde ro. Ønsker og får pn Midazolam.
Der er anlagt [subkutan kanyle i form af såkaldt] tegnestift.”

Skifteretten i Viborg sendte den 11. maj 2022 en afgiftsberegning i boet efter B til A. Af afgiftsberegningen fremgår, at bobeholdningen var angivet til 490.084 kr., og at der derudover var et tillæg ”af dødslejgaver hævet på kontoen den 5. august 2021” på 460.200 kr. Som følge heraf udgjorde bobeholdningen i alt 950.284 kr. og oversteg bundfradraget efter boafgiftslovens § 6. Skifteretten beregnede og opkrævede som følge heraf en boafgift på 49.902,60 kr.

Den 30. maj 2022 klagede A over afgiftsberegningen.

Skifteretten afsagde den 1. juni 2022 følgende kendelse:

”Skifteretten har den 11. maj 2022 fremsendt afgiftsberegning i boet til A. Skifteretten har i afgiftsberegningen tillagt ”dødslejgaver hævet på kontoen den 5. august 2021” med 460.200 kr.

B afgik ved døden den 7. august 2021.

Der henvises til As tidsmæssige fremstilling af sagen, som skifteretten kan tiltræde.

Skifteretten har i brev af 16. marts 2022 anmodet A om at fremsende relevante oplysninger til sagen, ligesom det i brevet er angivet, hvad skifteretten skal tage stilling til.

Der blev den 24. august 2021 afholdt et telefonmøde med A, hvor skifteretten har noteret, at A har oplyst således:

”... har været syg i mange år med alzheimers. Han fik en alvorlig lungebetændelse, som han havde svært ved at komme over.”

Drøftelserne på telefonmødet var afstedkommet af, at der den 5. august 2021 var foretaget større pengeoverførsler fra afdødes konto til en række nærtstående.

A har i mail af 24. februar 2022 fremkommet med sine oplysninger om afdødes helbredsmæssige forhold.

Skifteretten har, trods anmodet herom, ikke modtaget dokumentation for afdødes helbred op til dødsfaldet fra læge, sygehus, plejehjem mv.

A har fremsendt fuldmagten fra afdøde. Heri er opremset en række forhold, men det er ikke nævnt, at fuldmagten giver bemyndigelse til at give gaver på vegne af B.

Skifterettens begrundelse og resultat

Skifteretten lægger til grund, at gaveoverførslerne faktisk er foretaget af A 2 dage før, B afgik ved døden, og at A ikke har imødekommet skifterettens anmodning om dokumentation for Bs helbredsmæssige forhold den 5. august 2021, eksempelvis i form af en journaludskrift fra plejehjemmet.

De foreliggende helbredsmæssige oplysninger om B på gavetidspunktet den 5. august 2021, og oplysningerne om Bs ønske om at give gaver, fremkommer således i det hele fra A, der tillige er gavemodtager.

På denne baggrund finder skifteretten, at overførslerne i forhold til boafgiftsberegningen skal anses som dødslejegaver. Derfor

bestemmes:

Skifterettens boafgiftsberegning fastholdes.”

A kærede den 6. juni 2022 kendelsen.

Skifteretten henholdt sig til afgørelsen, idet skifteretten dog bemærkede, at gavemodtagerne rettelig var Bs børnebørn og svigerbørn og ikke hans børn som anført i kendelsen.

Den 9. september 2022 afsagde landsretten følgende kendelse:

”De omtvistede gaver blev givet den 5. august 2021, og B afgik ved døden den 7. august 2021. Gaverne må derfor anses for at være givet kort før giverens død.

Landsdommerne Malene Værum Westmark og Annette Nørby udtaler:

Efter indholdet af journalmaterialet, herunder særligt sygehusjournalen fra den 26. juli 2021 og journalen fra plejehjemmet for perioden 2.-7. august 2021, finder vi, at døden efter en objektiv sagkyndig lægelig vurdering måtte anses for nært forestående den 5. august 2021, hvor gaverne blev givet, og at dette endvidere må have stået klart for B og hans søn, der foretog overførslerne.

Som følge heraf og efter pengegavernes størrelse finder vi, at overførslerne den 5. august 2021 på i alt 460.200 kr. må anses for gaver omfattet af arvelovens § 93, der efter fast praksis skal tillægges bobeholdningen ved beregning af boafgift.

Vi stemmer derfor for at stadfæste skifterettens kendelse.

Landsdommer Rasmus Foged udtaler:

Det fremgår af overlægens udskrivningsnotat, at Bs aktuelle tilstand ved udskrivelsen den 26. juli 2021 var ”reversibel”, og af afdelingslægens telefonnotat af 2. august 2021 fremgår, at Bs egen læge blev anmodet om at tage stilling til fortsat behandling og eventuel indlæggelse ved forværring.

Herefter, og efter en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger, finder jeg ikke, at der er tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at døden efter en objektiv sagkyndig lægelig vurdering måtte anses for nært forestående på det tidspunkt, gaverne blev givet.

Jeg stemmer derfor for at tage As påstand til følge.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Landsretten stadfæster derfor skifterettens kendelse.

T h i b e s t e m m e s:

Skifterettens kendelse stadfæstes.”

Retsgrundlag

Boafgiftsloven

Lov om afgift af dødsboer og gaver (boafgiftsloven) blev indført ved lov nr. 426 af 14. juni 1995 og trådte i kraft den 1. juli 1995. Loven afløste den tidligere lov om afgift af dødsboer og gaver (arveafgiftsloven), der samtidig blev ophævet. Boafgiftslovens § 1, stk. 1 (jf. lovbe- kendtgørelse nr. 11 af 1. juni 2023) lyder således:

”Efter bestemmelserne i denne lov skal der betales en boafgift på 15 pct. til staten, jf. dog §§ 1 a og 1 b, af de værdier, som en afdød person efterlader sig.”

Boafgiftslovens § 17, stk. 1, er sålydende:

”§ 17. Skifteretten gennemgår boopgørelser og beregner og opkræver afgifterne, jf. §§ 79 og 80 i lov om skifte af dødsboer, bortset fra opkrævning af forhøjet afgift efter § 1 b, stk. 1.”

Loven indeholder i § 22 og § 23 regler om afgift af gaver. Af forarbejderne (Folketingstiden- de 1994-95, tillæg A, lovforslag nr. L 254, s. 3855) fremgår:

”Gaveoverdragelser på dødsleje er ifølge arvelovens § 70 om døds-gaver omfattet af denne lovs regler om testamenter og vil således blive omfattet af boafgifterne.”

Dødsboskifteloven

Dødsboskiftelovens § 79, stk. 3, er sålydende:

”§ 79...

Stk. 3. Skifteretten reviderer boopgørelsen,

- 1) når der i boet er arvinger eller legatarer repræsenteret ved værge eller skifteværge,
- 2) når afdødes formue tilfalder staten, jf. arvelovens § 95, stk. 1,
- 3) i det omfang told- og skatteforvaltningen i medfør af stk. 2 har anmodet derom, eller
- 4) i det omfang det som et led i en stikprøvekontrol eller af hensyn til beregning af afgift efter reglerne i lov om afgift af dødsboer og gaver måtte findes hensigtsmæssigt.”

Dødsboskiftelovens § 80, stk. 1, er sålydende:

”§ 80. Skifteretten beregner og opkræver bo- og tillægsboafgift efter reglerne i lov om afgift af dødsboer og gaver og kan forinden forelægge spørgsmål om afgiftsberegningen for told- og skatteforvaltningen. Told- og skatteforvaltningen opkræver boafgift efter boafgiftslovens § 1 b, stk. 1.”

Arveafgiftsloven

Forud for boafgiftsloven gjaldt som nævnt lov om afgift af dødsboer og gaver som senest ændret ved lov nr. 1119 af 21. december 1994 (arveafgiftsloven). Arveafgiftslovens § 4, litra a, og § 5, litra b og c, var sålydende:

”§ 4. Afgiften svares foruden af al egentlig arv tillige i følgende tilfælde:

a) af legater og dødsgaver...

§ 5. Samme afgift som af arv svares endvidere ved en persons død:

...

b) af gaver, som vedkommende person har bortskænket i levende live, når han havde forbeholdt sig indtægterne eller nyten og brugen af det bortskænkede for sin livstid eller for et tidsrum, der endnu ikke var udløbet ved hans død;

c) af overdragelser, vedkommende person har foretaget til omgåelse af afgiftspligten efter denne lov.”

Arveloven

Arvelovens § 93 er sålydende:

”§ 93. Reglerne om testamente finder tilsvarende anvendelse på gaver, der

- 1) gives i giverens levende live, men som er bestemt til at opfyldes efter giverens død, og
- 2) er givet kort før giverens død på et tidspunkt, hvor døden må anses for nært forestående og giveren var klar over dette.

Stk. 2. Stk. 1, nr. 2, gælder ikke for sædvanlige gaver”

Arvelovens § 93 fik sin nuværende ordlyd i forbindelse med arvelovsreformen i 2008 (lov nr. 515 af 6. juni 2007). Om dødslejegaver (§ 93, stk. 1, nr. 2) fremgår det af de specielle bemærkninger til bestemmelsen bl.a. (Folketingstidende 2006-07, tillæg A, lovforslag nr. L 100, s. 3406 f.):

”Stk. 1, nr. 2, indebærer en begrænset udvidelse af dødslejegebegrebet i den gældende arvelovs § 70, idet reglerne om testamenter efter forslaget skal anvendes på gaver, der er givet kort før giverens død på et tidspunkt, hvor døden måtte anses for nært forestående, og giveren var klar over dette. Bestemmelsen medfører, at det må afgøres ved en konkret bevisbedømmelse, om døden måtte anses for nært forestående, og om giveren var klar over dette. Giverens forestilling herom bør sammenholdes med de foreliggende oplysninger om omstændighederne i forbindelse med sygdommens karakter og forløb. Det må i øvrigt overlades til retspraksis at fastlægge det nærmere indhold af kravet om, at giveren skal forudse sin død som nært forestående.

Det afhænger ligeledes af en konkret vurdering, om gaven reelt er udtryk for en gave fra dødsboet, eller om giveren snarere realiserede en allerede eksisterende plan om at yde en livsgave. I vurderingen indgår en bedømmelse af givers og modtagers forhold og også af arvingernes forhold, hvis de tidligere har modtaget tilsvarende gaver. Endvidere vil gavens art og værdi naturligvis spille en rolle.

En gave, der gives på et tidspunkt, hvor giveren urigtigt anså sin død for nært forestående, men uden iagttagelse af testamentsreglerne, kan formentlig kræves tilbageleveret efter læren om urigtige forudsætninger. Hvis giveren ikke kræver gaven tilbageleveret, er der tale om en livsgave.

Det forhold, at en gave omfattes af stk. 1, nr. 1 eller 2, indebærer, at testamentsreglerne skal være iagttaget. Dette gælder bl.a. reglerne om testamentsformerne og reglerne om testationskompetencen, herunder navnlig respekten af tvangsarvereglerne. Henvisningen til testamentsreglerne omfatter også bestemmelserne om, at testamenter frit kan tilbage-

kaldes, medmindre der er afgivet uigenkaldelighedserklæring, jf. lovforslagets § 68. Dødsgaver vil som andre dødsdispositioner kunne være ugyldige på grund af eksempelvis tvang, svig, udnyttelse eller urigtige forudsætninger, og en gave vil kunne tilsidesættes på grund af bristende forudsætninger.”

Anbringender

Boet efter B har anført navnlig, at skifteretten ikke har den fornødne hjemmel til at tilsidesætte Bs gaver til børnebørn og svigerbørn som dødslejegaver med virkning for boafgiften, da den tidligere bestemmelse i arveafgiftslovens § 5, litra c, ikke er videreført i boafgiftsloven. Henset til Højesterets dom i UfR 2021.1836 og Højesterets vurdering af, at skattemyndighederne ikke havde adgang til at foretage en lignende tilsidesættelse af gaver med henblik på dødsboets skattepligt efter dødsboskatteloven, må det kræve et meget klart og tydeligt hjemmelsgrundlag, såfremt skifteretten har kompetence til at foretage tilsvarende handlinger på området for boafgifter.

Bs gaver kan ikke anses for at have været dødslejegaver. Gaverne blev givet, inden B døde, og der var ikke på det tidspunkt nogen grund til at tro, at døden var nært forestående. Han gav også gaver i 2020 og havde tidligere i 2021 givet gaver til sine børn.

Der skal efter praksis anlægges en streng vurdering af, hvornår der er tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at døden efter ”en objektiv sagkyndig lægelig vurdering må anses for nært forestående”. Der foreligger imidlertid ingen lægelig vurdering i sagen, der fastslår, at døden var nært forestående. Landsrettens flertals opfattelse af, at der forelå en sådan lægelig vurdering, må anses for at være forkert, idet hverken B eller familien i øvrigt var blevet præsenteret for en sådan. At døden skulle have været nært forestående, var heller ikke et samtaleemne mellem B og A under besøget på plejehjemmet den 2. august 2021, da gaverne blev aftalt.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

B, der afgik ved døden den 7. august 2021, gav nogle dage inden sin død gaver for tilsammen 460.200 kr. til sine børnebørn og svigerbørn.

For Højesteret angår sagen, om værdien af gaverne skal indgå i boopgørelsen med henblik på beregning og opkrævning af boafgift.

Skifterettens beregning og opkrævning af boafgift

Efter § 17, stk. 1, i lov om afgift af dødsboer og gaver (boafgiftsloven) gennemgår skifteretten boopgørelser og beregner og opkræver afgifterne, jf. § 79 og § 80 i lov om skifte af dødsboer.

Ifølge boafgiftslovens § 1 skal der betales boafgift af ”de værdier, som en afdød person efterlader sig.”

Det fremgår ikke af bemærkningerne til § 1 i boafgiftslovens forarbejder, om døds-gaver og dødslejegaver skal anses for værdier, som en afdød person har efterladt sig. Det fremgår imidlertid af bemærkningerne til lovens § 22 og § 23 om gaveafgift (Folketingstidende 1994-95, tillæg A, lovforslag nr. L 254, s. 3855), at gaveoverdragelser på dødsleje ifølge arvelovens § 70 om døds-gaver (nu § 93) er omfattet af denne lovs regler om testamenter og således vil blive omfattet af boafgifterne.

Arvelovens § 93 bestemmer, at lovens regler om testamente finder tilsvarende anvendelse på gaver, som enten gives i giverens levende live, men som er bestemt til at opfyldes efter giverens død (døds-gaver), eller som ikke er sædvanlige gaver og er givet kort før giverens død på et tidspunkt, hvor døden må anses for nært forestående, og giveren var klar over dette (dødslejegaver).

Højesteret finder, at boafgiftslovens § 1 i overensstemmelse med forarbejderne og fast landsretspraksis med henblik på at modvirke omgåelse skal forstås således, at værdien af gaver, som er omfattet af arvelovens § 93, skal medregnes ved opgørelsen af de værdier, som en afdød person efterlader sig. Dette gælder, selv om ingen arving vil anfægte gavernes gyldighed.

Er der tale om dødslejegaver?

Arvelovens § 93 omfatter som nævnt bl.a. gaver, der er givet kort før giverens død på et tidspunkt, hvor døden må anses for nært forestående, og giveren var klar over dette.

Af forarbejderne til § 93 (Folketingstidende 2006-07, tillæg A, lovforslag nr. L 100, s. 3406 f.) fremgår bl.a., at det må afgøres ved en konkret bevisbedømmelse, om døden måtte anses for nært forestående, og om giveren var klar over dette. Giverens forestilling herom bør ifølge forarbejderne sammenholdes med de foreliggende oplysninger om omstændighederne i forbindelse med sygdommens karakter og forløb. Det afhænger ligeledes af en konkret vurdering, om gaven reelt er udtryk for en gave fra dødsboet, eller om giveren snarere realiserede en allerede eksisterende plan om at yde en livsgave. I vurderingen indgår en bedømmelse af givers og modtagers forhold og også af arvingernes forhold, hvis de tidligere har modtaget tilsvarende gaver. Endvidere vil gavens art og værdi spille en rolle.

B gav ifølge A gaverne under et besøg på plejehjemmet X den 2. august 2021, og A overførte gavebeløbene den 5. august 2021. Gaverne er således givet kort før Bs død den 7. august 2021.

Spørgsmålet er herefter, om Bs død på dette tidspunkt måtte anses for nært forestående, og om han var klar over dette.

B var indlagt med lungebetændelse fra den 18. til den 26. juli 2021. Det må efter journaludskrifterne fra Regionshospital Viborg og fra plejehjemmet X lægges til grund, at B var træt og svækket efter indlæggelsen. Han havde fravalgt at få ernæring via sonde og havde svært ved at indtage ernæring på naturlig måde.

Af plejehjemmets notat den 2. august 2021 fremgår, at B og hans familie var klar over, at hans tilstand var kritisk, og at der blev truffet aftale med A om, hvordan plejehjemmet skulle forholde sig, hvis Bs tilstand blev forværret, eller B døde.

Samme dag aftalte B og A, at A fra Bs konto skulle overføre gaver på 68.700 kr. til hver af Bs seks børnebørn og 24.000 kr. til hver af hans to svigerbørn svarende til i alt 460.200 kr. De enkelte gaver svarede til de beløb, der maksimalt kunne gives afgiftsfrit efter boafgiftslovens § 22, stk. 1 og 2. Det samlede beløb udgjorde knap halvdelen af Bs formue.

Højesteret finder, at det efter oplysningerne om Bs helbred må lægges til grund, at Bs død var nært forestående, da gaverne blev givet. Endvidere finder Højesteret, også når gavernes stør-

relse tages i betragtning, at B på dette tidspunkt var klar over, at hans død var nært forestående.

Højesteret finder herefter, at gaverne er dødslejegaver som beskrevet i arvelovens § 93, og at værdien af gaverne som følge heraf skal medregnes ved opgørelsen af de værdier, som B har efterladt sig, jf. boafgiftslovens § 1. Det er derfor med rette, at skifteretten har medregnet gavebeløbet på 460.200 kr. ved beregningen af boafgiften.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse stadfæstes.